



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.  
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ  
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

**Bacon, Francis**

**Francofvrti ad Moenvm, 1665**

I. Cassandra, sive Parrhesia.

**urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5**

per inanes rumores & terrores v. nos dissipantur, confictum fuisse? Etiam Nominum *transformatio* & *inducium*, cuius-  
 andem hominum obitum esse potest? cum Metis uxor Jovis plane confictum sonet; Typhonumorem, Pan Virversum,  
 Nemesis, vindictam, & similia. Neque illud quinquam moveat, si aliquid interum historia subit, aut si nomul-  
 la Ornamenti gratia addita sint; aut si tempora confundantur, aut si ex una fabula quippiam transferatur in aliam,  
 & nova Allegoria inducatur. Necesse enim fuit hac fieri, cum inventa Virorum fuerint, qui & atate disjuncti, & in-  
 stituto diversi erant; cum alii antiquiores, alii recentiores fuerint, alii rursus naturam rerum, alii res civiles sibi pro-  
 ponerent. Habemus etiam & aliud sensus occulti, & involuti signum non parvum, quod nonnulla ex fabulis tam ab-  
 surda narratione ipsa, & insulsa inveniantur, ut Parabolam etiam ex longinquo ostentent, & veluti elament. Qua  
 enim probabilis est fabula, etiam ad voluptatem, & historia similitudinem conficta existimari potest: Quod autem  
 nulli in mentem venisset cogitare, aut narrare, id in alios usus quassitum videtur. Quale enim figmentum illud? Jo-  
 vem, Metin in uxorem accepisse, eamque statim ut gravidam sensisset comedisse, unde ipse gravidus fieri cepit, & Pal-  
 ladem armatam ex capite peperit? Equidem existimo nulli mortalium obvenire, vel somnium tam extra cogitationis vias  
 fitum, & monstrum. Ante omnia illud apud nos maxime valuit, & plurimum ponderis habuit, quod ex fabulis  
 complures nullo modo nobis videntur ab eis inventa, à quibus recitantur & celebrantur, Homero, Heliodo, reli-  
 quis; Si enim liquidò nobis confictisset eas ab illa atate, atque illis auctoribus mansisse, à quibus commemorantur,  
 & ad nos devenerunt; nil magis certè, aut exacti ab hujusmodi origine nobis (ut nostra fert conjectura) expectare, aut  
 suspicari in mentem venisset. Verum si quis attentius rem consideret, appareret, illas tradi, & rescribi tanquam prius  
 creditas, & receptas, non tanquam tum p. imò excogitatas, & oblatas. Quis etiam cum diversis modis à Scriptori-  
 bus serè Coavis referantur, facile cernas quod commune habent ex veteri memoria desumptum, in quo variant, ex  
 singulorum ornatu additum. Atque hac res existimationem earum apud nos auxit, ac si nec Actus, nec Inventio-  
 nis postarum ipsorum essent; sed veluti Reliquia Sacra & Aura tenues, Temporum meliorum; qua ex traditionibus  
 Nationum magis Antiquarum in Græcorum Tubas, & Fistulas inclisissent. Quod si quis obstinato animo contendat,  
 Allegoriam in fabula semper subditam, & impostam, nec omnino naturam, & genuinam fuisse; ei molesti non eri-  
 mus, sed gravitatem illam iudicii, quam affectat, licet hebetiorem & serè plumbeam, remittimus; atque illum (si modo  
 dignus sit) alio modo, tanquam de integro adortemur. Duplex apud homines repertus est, atque increbuit Parabolarum  
 usus, atque quod magis mirum sit, ad contraria valet. Faciunt enim Parabola ad Involutum & Velum; faciunt  
 etiam ad lumen; & illustrationem. Atque missa illo usu priore (potius quam lites suscipiamus) & receptis fabulis an-  
 tiquis, tanquam rebus vagis, & ad delectationem compositis; Manet tamen proculdubio posterior iste usus, neque ulla  
 ingenii violentia nobis extorqueri possit, neque impediatur quisquam (qui sit mediocriter doctus) quin protinus recipiat Mo-  
 dus iste docendi, tanquam res gravis & sobria, atque omnis vanitatis expers, & Scientiis apprime utilis, imò &  
 quandoque necessaria, nimirum, ut in inventis novis, & ab opinionibus vulgaribus remotis & penitus abstrusis, auri-  
 tus ad intellectum humanum magis facilis & benignus per parabolas quaratur. Itaque antiquis Saculis, cum rationis  
 humana inventa, & conclusiones etiam ea, qua nunc trita & vulgata sunt, tunc temporis nova & consueta essent, omnia  
 Fabularum omnigenum, & Enigmatum & Parabolarum, & Similitudinum plena erant; atque per hac docendi ratio,  
 non occultandi artificium quassitum est; ruidibus scilicet tunc temporis hominum ingenis, & sublimitatis, nisi qua sub  
 sensum cadebat, impatientibus, & serè incapacibus. Nam ut Hieroglyphica literis, ita Parabola Argumentis anti-  
 quiores erant. Atque etiam nunc, si quis novam in aliquibus lucem humanis mentibus affundere velit, idque non incom-  
 modè & asperè, prorsus eadem via insilendum est, & ad similitudinum auxilia confugiendum. Quare qua dicta sunt, ita  
 claudemus. Sapientia prisca Saculis, aut magna, aut felix fuit: Magna, si de industria excogitata est Figura sive Tropus.  
 Felix: si homines aliud agentes, materiam & occasionem tanta contemplationum dignitati perhibere. Operam autem nostram  
 (si quid in ea sit, quod juvet) in neutra ve male collocatam censebimus. Aut enim antiquitatem illustrabimus, aut res ipsas.  
 Neque nescius esse possum, hanc rem ab aliis tentatam esse: sed tamen ut quod sentiam, eloquar, idè, non fastidiosè, sed liberè,  
 ejus decus & virtus ex huiusmodi laboribus, licet magnis & operosis, serè perit: dum homines rerum imperiti & non ultra  
 locos certos Communes docti, parabolarum sensus Vulgaris quadam, & generalia applicaverunt, atq; eandem vim veram  
 & proprietatem genuinam, ac indagacionem altiore non attigerunt. Nos autem erimus (ni fallimur) in rebus vulgaris no-  
 vi, & aperta & plana à tergo relinquentes, ad ulteriora, & nobiliora tendemus.



## DE SAPIENTIA VETERUM.

### I.

#### CASSANDRA, SIVE PARRÉSIA.

**N**arrant *Cassandram* ab *Apolline* adama-  
 tam fuisse, atque variis artificii ejus  
 desideria eluisse, spes nihilominus fo-  
 visse, quousque donum Divinationis ab eo ex-  
 tortisset; tum verò noctam quod ab initio dissi-  
 mulatione sua quassivisset, preces ejus aperte reje-  
 cisse: Illum, cum quod temere largitus erat, nullo  
 modo revocare posset, & tamen vindicta arde-  
 ret, nec fœminæ callidæ ludibrio esse vellet, mu-  
 neri suo pœnam addidisse; ut illa quidem vera  
 semper prædiceret, sed nemo ei crederet; itaque  
 vaticiniis ejus veritas affuit, fides defuit: quod  
 illa perpetuò experta est, etiam in excidio Patriæ  
 suæ, de qua sæpius monuerat, & nemine auscul-  
 tante, aut credente. Fabula de intempestiva, &  
 inutili libertate consiliorum, & monitorum con-  
 ficta videtur: Qui enim ingenio sunt pervicaci  
 & aspero, nec se *Apollini*, id est, Deo Harmoniæ  
 submittere volunt, ut rerum modos, & men-  
 suras, sermonumque veluti tonos, acutos & gra-

ves, aurium etiam magis peritarum & magis vul-  
 garium differentias, tempora denique tum lo-  
 quendi tum silendi ediscant & observent: licet  
 sint prudentes & liberi, & consilia sana afferant  
 & bonâ; nunquam tamen ferè suavis & impetu  
 suo proficiunt, neque ad res tractandas effica-  
 ces sunt; sed potius exitium eis, apud quos se  
 ingerunt, maturant, & tum demum post calami-  
 tatem & eventum, ut vates & in longum prospici-  
 entes celebrantur. Atque hujus rei exemplum  
 eminent in *M. Catone Vicensi*. Ille enim inter-  
 ritum Patriæ, & Tyrannidem primo & conspira-  
 tione, deinde ex contentione *Cæsaris* cum *Pom-  
 pejo* secutam, diu ante, tanquam ex specula præ-  
 vidit, & tanquam ex oraculo prædixit, sed nil pro-  
 fecit interim, verum obfuit potius, & mala pa-  
 triæ acceleravit. Id quod prudenter advertit, &  
 eleganter describit *M. Cicero*, cum ad ami-  
 cum ita scribat: *Cato optime sentis, sed nocet in-  
 terdum Republica: loquitur enim tanquam in  
 Republica Platonis, non tanquam in face Ro-  
 muli.*

### II. TY-